

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д-р **Стефка Иванова Георгиева** – Пловдивски
университет „Паисий Хилендарски“

за дисертационния труд на **Елена Кирилова Раденкова**

на тема:

**„Игрови трансформации на паремии и прецедентни изказвания
в заглавията на руските печатни медии“**

за присъждане на образователната и научна степен **„доктор“**

по научната специалност

Славянски езици (Съвременен руски език - Фразеология)

Научен ръководител: доц. д-р **Силвия Атанасова Петкова**

Представената за защита работа на Елена Кирилова Раденкова е посветена на актуален проблем за съвременния руски език, който е актуален и за други славянски езици. Главен обект на работата са раличните видове трансформации на паремии и прецедентни изказвания в заглавията на руските печатни медии. Дисертантката си поставя за цел да разгледа трансформациите на фразеологичните изрази с цел езикова игра. Разгледани са структурно-семантичните типове игрови трансформации на устойчивите единици във вестникарските заглавия. Присъединяваме се към извода на дисертантката, че заглавието изпълнява главна роля в комуникативното пространство в печатните медии. Трансформациите в него отразяват характерния за съвременната преса стремеж към търсене на нови, оригинални езикови форми за постигане на комуникативно-оценъчните интенции на автора. Е. Раденкова доказва уникалността на руските трансформации като

езиков феномен, който има свои лингвистични и ексталингвистични измерения в съвременния руски периодичен печат. Поставените в изследването задачи са конкретни и достатъчно обхватни за да се разкрие спецификата на анализираниите трансформации с оглед на новите аспекти в съдържанието на изказването, произтичащи от извършените промени в изходните устойчиви единици.

Избраните методи за изследване (методът на лингвистичното наблюдение, на логико-семантичната интерпретация, на анализа на речниковите дефиниции, методът на контекстуално-ситуативния и функционално-граматичния анализ, на количествения и компонентния анализ и др.) са достатъчни за всеобхватността на разглеждания проблем.

Трансформациите са анализирани върху илюстративен материал от оригинални руски текстове (над 360 заглавни единици заедно с контекста на тяхната употреба).

Работата е написана на руски език, състои се от Увод, III основни глави, Заключение, Списък на съкращенията, Библиография и списък на ексцерпираната литература и две Приложения.

В I глава *„Теоретични основи на изследването на трансформациите на фразеологични изрази с цел езикова игра“* Е. Раденкова представя операционалния терминологичен апарат, който използва в работата за анализ на изследвания проблем, разглежда основните теоретични положения на измененията в устойчивите структури. При наблюдението на езиковата игра дисертантката сполучливо използва различни изследователски ракурси. В дисертацията Е. Раденкова разглежда измененията като резултат от стремежа към освобождаване от съществуващите норми и стереотипи, а това тя свързва с майсторството на говорещия при преднамереното нарушаване на стандартите на комуникацията.

В глава II „*Структурно-семантични типове игрови трансформации на паремии във вестникарските заглавия*“ са анализирани 150 трансформирани паремии. Направен е изводът, че замяната на компонентите е свързана с преднамерено извършена подмяна и че това е най-разпространеният вид игрова трансформация на паремиите.

В глава III „*Структурно-семантични типове игрови трансформации на прецедентни изказвания във вестникарските заглавия*“ са анализирани 210 прецедентни единици според представената класификация. Дисертантката е направила логичния извод, че при преобразуването може да бъде използван както един вид трансформация, така и повече похвата за преобразуване в рамките на едно заглавие.

В Заключение са направени конкретни изводи и обобщения от анализа на илюстративния материал за трансформацията на фразеологичните единици във вестникарските заглавия.

Библиографията включва около 250 заглавия, с които авторката показва добро познаване на литературата по анализирания проблем. Липсват обаче някои сборници и монографии, в които са представени проблемите на фразеологичните трансформации, например: Проблемы взаимодействия языков и культур в посткоммунистических странах Центральной и Восточной Европы. Киев: «Рідна мова», 1999; Интертекст в художественном и публицистическом дискурсе. Магнитогорск: МаГУ, 2003; Григораш А.М. Фразеологические инновации в современной публицистике Украины. Киев: Знання України, 2008 и др.

В дисертацията е показана завидна информираност за състоянието на проблема. Анализът на емпиричния материал

доказва потенциалните възможности на езиковата игра, която се ползва успешно от журналистите. Тя е разгледана в дисертацията достатъчно всеобхватно за да бъде разкрита нейната специфика и уникалност за руския периодичен печат.

Авторефератът на дисертацията е построен логично, той дава добра представа за актуалността на изследвания проблем, за целите и конкретните задачи на дисертацията, за методиката на изследването, за съдържанието на работата, за направените изводи. В автореферата са изложени основните теоретични постановки на дисертантката, отношението ѝ към някои съществуващи мнения и публикувани работи.

Работата на Елена Раденкова има определен принос в теоретичните изследвания на игровите трансформации на паремиите и прецедентните изказвания в руските печатни медии. Практическият принос на изследването е несъмнен. Трудът на Елена Раденкова може да бъде полезен за всеобхватното описание на руския език, при разработката на учебни помагала, спецкурсове, така също и при преподаването и изучаването на руски език.

По темата на дисертацията са публикувани 4 самостоятелни разработки в научни списания и сборници.

Считам, че представеният за рецензиране дисертационен труд представлява несъмнен научен интерес, отговаря на изискванията на Закона за РАС и му давам висока оценка.

Предлагам на **Елена Кирилова Раденкова** да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност **Славянски езици (Съвременен руски език. Фразеология)**.

27.10.2016 г.

Рецензент:

г. Пловдив

/ проф. д-р С. Георгиева/